

Josep Maria Aloy

La LIJ avui al Principat Panorama d'actualitat

La LIJ hoy
en Cataluña.
Panorama de
actualidad.

Literature for children
and young people
in Catalonia.
The current panorama.

APA (pseud. de Felu Elias)

No sé si sóc prou capaç de fer una valoració de la situació actual de la literatura infantil i juvenil al Principat. No és cap feina fàcil, primer perquè s'edita molt i no es pot abastar tot i, segon, perquè qualsevol valoració pot arribar a ser escandalosament subjectiva i enormement impertinent, de tal manera que pot fàcilment ser contestada immediatament per altres opinions radicalment oposades.

Crec que avui la literatura per a infants i joves segueix la línia d'acceleració constant a tots nivells que ha dut durant aquests últims anys i continua també subjecta a determinades variables –cal dir-ne condicionants?– que d'alguna o de moltes maneres incideixen en la seva salut i benestar i en determinen poc o molt no sols la qualitat, sinó també les funcions i qualsevol de les seves pretensions. Intentaré guiar-me, doncs, per uns quants –que detallo sense criteris de prioritats dels condicionants que, al meu parer, pressionen i regulen l'evolució de la narrativa per a joves i que, en molts casos, no sols l'ofeguen en excés sinó que poden arribar a distorsionar-ne el sentit.

No sé si soy lo bastante capaz de realizar una valoración de la situación actual de la literatura infantil y juvenil en Cataluña. No es tarea fácil, primero porque se edita mucho y no se puede abarcar todo y, segundo, porque cualquier valoración puede llegar a ser escandalosamente subjetiva y enormemente impertinente, de tal manera que puede fácilmente ser contestada inmediatamente por otras opiniones radicalmente opuestas.

Creo que hoy la literatura para niños y jóvenes sigue la línea de aceleración constante a todos los niveles que ha llevado durante estos últimos años y sigue también sujeta a determinadas variables –¿habría que decir condicionantes?– que de alguna o de muchas formas inciden en su salud y bienestar y determinan poco o mucho no sólo su calidad, sino también sus funciones y cualquiera de sus pretensiones. Intentaré guiar-me, pues, por algunos –que detallo sin criterios de prioridad– de los condicionantes que, a mi modo de ver, presionan y regulan la evolución de la narrativa para jóvenes y que, en muchos casos, no sólo la aprietan en exceso sino que pueden llegar a distorsionar su sentido.

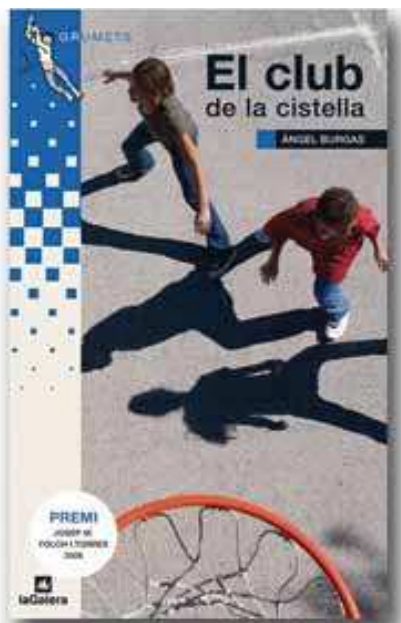
I don't know whether it will be possible to make a fair assessment here of the current panorama of children's and young people's literature in Catalonia, not an easy feat for two reasons: because of the vast amount published, which cannot all be encompassed, and because any assessment runs the risk of being scandalously subjective and enormously impertinent, thus becoming an easy and immediate target for other, radically opposed opinions.

As in recent years, contemporary literature for children and young people is still booming at all levels and still subject to certain variables – determinants might be a better word – that affect its health and well-being and shape not only its quality, but also its functions and aspirations, to some degree. Hence, this article lists a few determinants in no particular order that pressure and regulate the evolution of literature for young people – determinants that not only constrain it inordinately in many cases, but can also even distort its meaning in the long run.

L'ombra excessivament allargada d'en Harry Potter

Durant els últims anys la literatura infantil i juvenil al Principat –i també a la resta de comunitats– està encara sota l'impacte i els efectes de la irrupció de l'amic Harry Potter. S'ha publicat el sisè volum d'aquesta sèrie, *Harry Potter i el misteri del príncep* (Empúries), s'acaba de projectar la quarta pel·lícula i estem a l'espera del setè i últim volum. El fenomen –que ja ningú nega– ha rebut tantes crítiques funestes com elogis potser desmesurats. Crítiques també d'alguns escriptors i d'alguns editors que no se'n saben avenir i que no dubto que els provoca certa incomoditat l'èxit de la sèrie. D'altres –encara sort!– en reconeixen alguns mèrits. Trobo que ningú no ho expressa amb tanta claredat com Miquel Rayó: «...envejo la senyora Rowling perquè pot alçar els ulls de la seva obra i mirar enrrera i lluny sobre una llarga, fecunda, boníssima, rica, diversa, feliç, reconeguda tradició literària i editorial per a infants i joves.»

La reacció de molts editors i d'alguns escriptors davant el fenomen Harry Potter, malgrat tot, no s'ha fet esperar. A l'ombra de Harry Potter –una ombra excessivament allargada– s'ha anat publicant un conjunt d'obres, algunes en forma també de sèries, d'altres en volums enormes i la majoria intentant crear mons plens de fantasia, com volent imitar amb més o menys encert les aventures de la Rowling. En destaco, per exemple, la trilogia de Maite Carranza de la qual han sortit dos volums a Edebé (*El clan de la lloba* i *El desert del gel*), i la trilogia, també, de la Laura Gallego (*Memòries d'Idhun*) sense menystenir gens les aportacions forànies d'*Eragon* –amb pel·lícula

La Galera, 2006

La sombra excesivamente alargada de Harry Potter

Durante los últimos años, la literatura infantil y juvenil en Cataluña –así como en el resto de Comunidades– se halla aún bajo el impacto y los efectos de la irrupción del amigo Harry Potter. Se ha publicado el sexto volumen de esta serie, *Harry Potter i el misteri del príncep* (Empúries), se acaba de proyectar la cuarta película y estamos a la espera del séptimo y último volumen. El fenómeno –que ya nadie niega– ha recibido tantas críticas funestas como elogios quizá desmesurados. Críticas también de algunos escritores y de algunos editores que no salen de su asombro y que no dudo experimentan cierta incomodidad ante el éxito de la serie. Otros –¡menos mal!– le reconocen algunos méritos. Pienso que nadie lo expresa con tanta claridad como Miquel Rayó: «...envidio a la señora Rowling porque puede levantar la vista de su obra y mirar atrás y lejos sobre una larga, fecunda, buenísima, rica, diversa, feliz y reconocida tradición literaria y editorial para niños y jóvenes.»

La reacción de muchos editores y de algunos escritores ante el fenómeno Harry Potter, a pesar de todo, no se ha hecho esperar. A la sombra de Harry Potter –una sombra excesivamente alargada– se ha ido publicando un conjunto de obras, algunas también en forma de series, otras en volúmenes enormes y la mayoría intentando crear mundos llenos de fantasía, como queriendo imitar con más o menos acierto las aventuras de Rowling. Entre ellas destaco, por ejemplo, la trilogía de Maite Carranza de la que han salido dos volúmenes en Edebé (*El clan de la lloba* y *El desert del gel*), y la trilogía, así mismo, de Laura Gallego (*Memòries d'Idhun*) sin menospreciar en absoluto las aportaciones extranjeras de *Eragon* –con película incluida– y *Eldest..* de Christopher Paolini, así como las reediciones de las *Cròniques de Nàrnia* de C.S. Lewis o la obra inagotable de Tolkien...

Harry Potter ha sido un revulsivo y un buen jarro de agua fría a los que opinaban que los niños solo leían cuentos breves y ha provocado una reacción a favor de los libros gruesos y llenos de acción y de vitalidad. También ha demostrado que es falso que se lea poco. Con Harry Potter hemos podido observar no solo que los niños leen cuando tienen un buen texto, sino que también releen, un fenómeno, éste de releer, que prácticamente no se daba o se daba muy poco.

Veremos qué queda de todo ello y como sale enriquecida, a la larga, la literatura para jóvenes, pero de momento la fiebre –de algunos escritores y de muchos editores– pasa por un proceso inevitable de imitación y de intentar conseguir, de la forma que sea, trilogías y obras que, en cuatro días, puedan convertirse en *best-sellers* y fortalecer las arcas editoriales y personales. Pero todos sabemos que un *best-seller* no se fabrica sólo con unos pequeños toques de magia y unas dosis de fantasía.

The all-too-long shadow of Harry Potter

Children's and young people's literature in Catalonia – as well as in Spain's other autonomous communities – is still reeling from the impact of young Harry Potter's spectacular debut several years ago. The series' sixth volume, entitled *Harry Potter i el misteri del príncep* in Catalan (distributed by Empúries publishing house), has come out, the fourth film has just been released and the seventh and last volume is on the way. The Harry Potter phenomenon – which no one denies – has come in for as much harsh criticism as perhaps overzealous praise, criticism as well from a number of writers and publishers who have been dumbfounded and no doubt discomfited by the series' success; fortunately, others recognise some merits to it. No one says it as clearly as Miquel Rayó does! "... I envy Ms. Rowling because she can raise her eyes from her work and look back far and wide on a long, rich, fine, fertile, diverse, felicitous and widely-recognised tradition of literature and publications for children and young people." However, it has not taken the literary world long to react to the Harry Potter phenomenon. A wave of works in series form or thick tomes, most of which attempt to create fantasy-filled worlds in the hopes of reproducing Rowling's adventures with more or less success, has been published in Harry Potter's all-too-long shadow, e.g., the two volumes of Maite Carranza's trilogy (*El clan de la lloba* and *El desert del gel*), which were published by Edebé, and Laura Gallego's trilogy (*Memòries d'Idhun*), along with *Eragon's* foreign contributions, film included, Christopher Paolini's *Eldest* and reprintings of C. S. Lewis's *The Chronicles of Narnia* and Tolkien's inexhaustible oeuvre.

Harry Potter's runaway success has been a cold shower for those who thought children only read short books and triggered a reaction in favour of long, lively, action-packed books that reveal the falsehood of

inclosa– i *Eldest..* de Christopher Paolini, a més de les reedicions de les *Cròniques de Nàrnia* de C.S. Lewis o l'obra inesgotable de Tolkien...

Harry Potter ha estat un revulsiu i un bon cop de maça als que opinaven que els nens només llegien contes breus i ha provocat una reacció a favor dels llibres gruixuts i plens d'acció i de vitalitat. També ha demostrat que és fals que es llegeixi poc. Amb Harry Potter hem pogut observar no sols que els nens llegeixen quan tenen un bon text, sinó que també rellegeixen, un fenomen, aquest de rellegir, que pràcticament no es donava o es donava ben poc.

Veurem què en queda de tot plegat i com en surt enriquida, a la llarga, la literatura per a joves, però de moment la febre –d'alguns escriptors i de molts editors– passa per un procés inevitable d'imitació i d'intentar aconseguir, de la manera que sigui, trilogies i obres que, en quatre dies, puguin convertir-se en *best-sellers* i enfortir les arquês editorials i personals. Però tots sabem que un *best-seller* no es fabrica només amb uns petits tocs de màgia i amb unes dosis de fantasia.

Els premis, una motivació bastant prescindible

Els premis sempre han estat una de les principals motivacions per a escriure i publicar. Una motivació ben legítima, és clar. Però des de fa uns anys, uns premis ben sucosos tempten molts escriptors que no dubten a l'hora de provar sort. El resultat el conformen un conjunt d'obres que ignoro si s'haurien publicat si no haguessin obtingut premi. Però benvingudes siguin. La seva presència suposa una abundosa i gens menyspreable aportació de textos. D'exemples n'hi ha per donar i per vendre: *L'herència*, de Jaume Cella (premi Vaixell de Vapor, 2005); *Trucant a les portes del cel*, de Jordi Sierra i Fabra (premi Edebé, 2006); *Els caçadors del sol*, d'Antoni Oliver (premi Guillem Cifre de Colonya, 2006); *La Torre*, de Vicenç Villatoro (premi Vaixell de Vapor, 2006); *Quan tot comença*, de Pere Pons (premi Gran Angular, 2006); *Interrail*, de Francesc Miralles (premi Columna Jove, 2006); *Un camí dins la boira*, de Care Santos (premi Ramon Muntaner, 2006); *Akannu, l'arquer persa*, de Carme Roca (premi Barcanova, 2005); *Laura i els àngels*, de Lluís Hernández (premi Joaquim Ruyra, 2006); *La meva família i altres monstres*, de Francesc Gisbert (premi Folch i Torres, 2005); *Jo, el desconegut*, d'Antoni Dalmasas (premi Gran Angular, 2006); *Història d'amor a Sarajevo*, de Jaume Benavente (premi Ramon Muntaner, 2005); *El nen gris*, de Lluís Farré i Gusti (premi Hospital Sant Joan de Déu, 2006) i, encara, alguns d'altres.

Una enorme varietat de premis, desequilibradament a favor de la narrativa d'aventures, són els encarregats, doncs, d'establir una mena de cànon enganyós de quines són

Los premios, una motivación bastante prescindible

Los premios siempre han sido una de las principales motivaciones para escribir y publicar. Una motivación muy legítima, desde luego. Pero desde hace unos años, unos premios muy jugosos, tientan a muchos escritores que no abrigan dudas a la hora de probar suerte. El resultado lo conforman un conjunto de obras que ignoro si se habrían publicado de no haber obtenido un premio. Pero bienvenidas sean. Su presencia supone una abundante y nada menospreciable aportación de textos. Ejemplos los tenemos a raudales: *L'herència*, de Jaume Cella (premi Vaixell de Vapor, 2005); *Trucant a les portes del cel*, de Jordi Sierra i Fabra (premi Edebé, 2006); *Els caçadors del sol*, de Antoni Oliver (premi Guillem Cifre de Colonya, 2006); *La Torre*, de Vicenç Villatoro (premi Vaixell de Vapor, 2006); *Quan tot comença*, de Pere Pons (premi Gran Angular, 2006); *Interrail*, de Francesc Miralles (premi Columna Jove, 2006); *Un camí dins la boira*, de Care Santos (premi Ramon Muntaner, 2006); *Akannu, l'arquer persa*, de Carme Roca (premi Barcanova, 2005); *Laura i els àngels*, de Lluís Hernández (premi Joaquim Ruyra, 2006); *La meva família i altres monstres*, de Francesc Gisbert (premi Folch i Torres, 2005); *Jo, el desconegut*, de Antoni Dalmasas (premi Gran Angular, 2006); *Història d'amor a Sarajevo*, de Jaume Benavente (premi Ramon Muntaner, 2005); *El nen gris*, de Lluís Farré i Gusti (premi Hospital Sant Joan de Déu, 2006), así como algunos más.

Una enorme variedad de premios, desequilibradamente a favor de la narrativa de aventuras, son los encargados, pues, de establecer una especie de canon engañoso de cuáles son las obras que hay que leer. Y digo engañoso porque todos hemos visto y comprobado que eso de los premios es también un fenómeno complejo y cómo, en determinadas ocasiones, novelas excelentes ganan un premio pequeño y modesto y en otras ocasiones, en cambio, verdaderos petardos se llevan, de forma incomprensible, un premio muy jugoso. Por no hablar de la composición de algunos jurados y del perfil de algún ganador, ya que también es fácil pensar que algunos premios son objeto de dinámicas probablemente un tanto viciadas o poco transparentes.

Todo ello deriva hacia la publicación de obras –las premiadas y algunas finalistas– destinadas a satisfacer todos los gustos, aunque también exhibiendo niveles diversos de calidad, y en las que destacan sobre todo una inercia y una continuidad en cuanto a los temas, normalmente sin demasiadas novedades y con una notable corrección política con la mirada puesta sobre todo en el jurado que las debe valorar. Un corsé excesivamente apretado que no sé hasta qué punto deja suficiente espacio a la libertad y a la espontaneidad del escritor, especialmente a la hora de probar y ensayar ideas más innovadoras y

the assertion that children do not read much. Harry Potter has proven not only that children do indeed read when a text is good, but that they also reread, which was uncommon or unheard of until now.

The future will tell what is to remain from all this and how literature for young people will be enriched by it in the long run, yet right now, several writers and many publishers feverishly caught up in an inevitable imitation process are cranking out trilogies and other works in the hopes of overnight best-sellers and overflowing personal and publishing coffers. However, we all know a best-seller is not made by a pinch of magic and a dose of fantasy alone.

Prizes – a largely dispensable motivation

Prizes have always been a fertile source of motivation for writing and publishing, a very legitimate one, of course. Yet, for several years now, very substantial prizes have encouraged a number of writers to try their luck. The result is a series of works that might never have been published at all had they not won prizes, yet they are welcome as an abundant and not contemptible contribution to the genre. Just a few of the many examples are Jaume Cella's *L'herència* (Vaixell de Vapor Prize, 2005); Jordi Sierra i Fabra's *Trucant a les portes del cel* (Edebé Prize, 2006); Antoni Oliver's *Els caçadors del sol* (Guillem Cifre de Colonya Prize, 2006); Vicenç Villatoro's *La Torre* (Vaixell de Vapor Prize, 2006); Pere Pons' *Quan tot comença* (Gran Angular Prize, 2006); Francesc Miralles' *Interrail* (Columna Jove Prize, 2006); Care Santos' *Un camí dins la boira* (Ramon Muntaner Prize, 2006); Carme Roca's *Akannu, l'arquer persa* (Barcanova Prize, 2005); Lluís Hernández' *Laura i els àngels* (Joaquim Ruyra Prize, 2006); Francesc Gisbert's *La meva família i altres monstres* (Folch i Torres Prize, 2006); Antoni Dalmasas' *Jo, el desconegut* (Gran Angular Prize, 2006); Jaume Benavente's *Història d'amor a Sarajevo* (Ramon Muntaner Prize, 2005) and Lluís Farré i Gusti's *El nen gris* (Hospital Sant Joan de Déu Prize, 2006).

Thus, an enormously varied range of prizes biased in favour of adventure stories have been entrusted with establishing a somewhat deceptive and obligatory canon of works. Deceptive, because we have all seen for ourselves how complex the world of prizes is and how excellent novels win small, modest prizes on certain occasions, while veritable hoaxes incomprehensibly carry off very substantial prizes on others, not to mention how the profiles of certain juries and prize-winners also encourage the belief that some prizes almost assuredly involve a somewhat murky or dubious dynamic.

All this has resulted in the publication of a motley array of uneven material by certain prize-winners and finalists that panders to

les obres que cal llegir. I dic enganyós perquè tots hem vist i comprovat que això dels premis és també un fenomen complex i com, en determinades ocasions, novel·les excel·lents guanyen un premi petit i modest i en altres ocasions, en canvi, autèntiques llaunes s'enduen, de forma incomprendible, un premi ben sucós. Per no parlar de la composició d'alguns jurats i del perfil d'algun guanyador, ja que també és fàcil pensar que alguns premis són objecte de dinàmiques probablement un pèl aviciades o poc transparents.

Tot plegat deriva cap a la publicació d'obres –les premiades i algunes finalistes– destinades a satisfer tots els gustos, però també exhibint diversos nivells de qualitat, i on destaquen sobretot una inèrcia i una continuïtat pel que fa als temes, normalment sense gaire novetats i amb una notable correcció política amb la mirada posada sobretot en el jurat que les ha de valorar. Una cotilla encara massa aclaparadora i que no sé fins a quin punt deixa prou espai a la llibertat i a l'espontaneïtat de l'escriptor, sobretot a l'hora de provar i d'assajar idees més innovadores i fresques. Com a conseqüència de tot plegat, no és difícil de pensar que al final ha de quedar molt poc espai, sens dubte, per a la literatura (per a la literatura, a seques, la Literatura amb majúscula).

Onomàstiques, aniversaris i homenatges... arreu

Si fa dos anys celebràrem el cinquantenari de la publicació del Quixot, els dos-cents anys del naixement d'Andersen i el centenari de la mort de Verne, l'any passat va escaure's el cinquantenari de la concessió del Nobel de Literatura a Juan Ramón Jiménez, el V Centenari de la mort de Cristòfol Colom i el 250è aniversari del naixement de Mozart... Siguin o no personalitats literàries, han tingut tots un ressò més que notable, en alguns casos exagerat, que s'ha concretat en l'edició de noves versions, narracions i adaptacions dins d'una tendència que va creixent escandalosament i que posa en evidència una mena d'irracionalitat imperant en el món editorial. Tot plegat difícil d'explicar i encara més de justificar..

Certament, totes aquestes accions editorials són ben legítimes i algunes, òbviament, són molt correctes i molt interessants com les que ha portat a terme, per exemple, l'editorial Edebé: la sèrie *El Quixot, Tirant lo Blanc, Platero i jo i El Lazarillo... explicats als infants*, a càrrec de la catedràtica Rosa Navarro Duran i amb il·lustracions de Francesc Rovira... o també l'aportació de Bromera amb *El Quixot* i el *Tirant lo Blanc*, adaptats per Josep Palomero. Igualment l'onomàstica de Verne ha donat noves publicacions i adaptacions entre les quals vull destacar la que ha fet el poeta Miquel Desclot de la novel·la *La volta al món en 80 dies*, il·lustrada per Javier Andrada a la col·lecció

frescas. Como consecuencia de todo ello, no es difícil de pensar que al final debe de quedar muy poco espacio, sin duda, para la literatura (para la literatura a secas, la Literatura con mayúscula).

Onomàstiques, aniversaris y homenajes... por doquier

Si hace dos años celebrábamos el cincuentenario de la publicación del Quijote, los doscientos años del nacimiento de Andersen y el centenario de la muerte de Verne, el año pasado se produjo el cincuentenario de la concesión del Nobel de Literatura a Juan Ramón Jiménez, el V Centenario de la muerte de Cristóbal Colón y el 250 aniversario del nacimiento de Mozart... Sean o no personalidades literarias, todos ellos han tenido un eco más que notable, en algunos casos exagerado, que se ha concretado en la edición de nuevas versiones, narraciones y adaptaciones dentro de una tendencia que va crecien-

La Galera

do escandalosamente y que pone en evidencia una especie de irracionalidad imperante en el mundo editorial. En conjunto difícil de explicar y aún más de justificar..

Ciertamente, todas estas acciones editoriales son de lo más legítimas y algunas, obviamente, son muy correctas y muy interesantes, como las que ha llevado a cabo, por ejemplo, la editorial Edebé: la serie *El Quixot, Tirant lo Blanc, Platero i jo y El Lazarillo... explicats als infants*, a cargo de la catedràtica Rosa Navarro Duran y con ilustraciones de Francesc Rovira... o también la aportación de Bromera con *El Quixot y Tirant lo Blanc*, adaptados por Josep Palomero. Igualmente la onomàstica de Verne ha dado nuevas publicaciones y adaptaciones entre las que quiero destacar la que ha realizado el poeta Miquel Desclot de la novela *La vuelta al mundo en 80 días*, ilustrada por Javier Andrada en la colec-

all tastes. Inertia and continuity characterise the themes, which are not very innovative in general and parade a remarkable political correctness especially designed with a jury in mind. A very tight corset that leaves a questionable amount of leeway for a writer's freedom and spontaneity, especially for testing and trying out the freshest, most innovative ideas and thus, it is not hard to believe there is very little room left for Literature with a capital "L" in the end.

Centennials, anniversaries and homages... at every turn

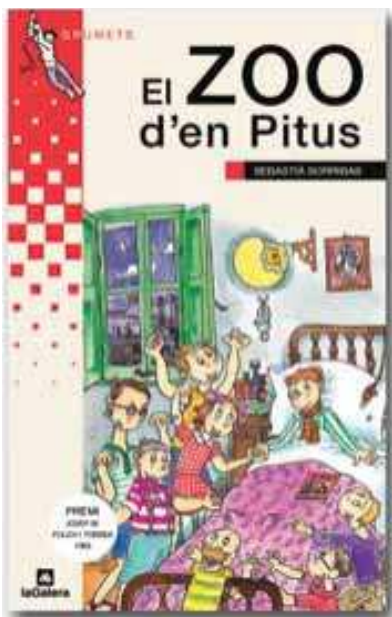
Two years ago, we witnessed *Don Quixote's* quicentennial, the bicentennial of Hans Christian Andersen's birth and the centenary of Jules Verne's death; last year was the fiftieth anniversary of Juan Ramon Jiménez' Nobel Prize in Literature, the quicentennial of Christopher Columbus' death and the two-hundred and fiftieth anniversary of Mozart's birth. Whether literary or not, all these events have had a truly remarkable, in some cases exaggerated, echo mirrored in the new versions, narrations and adaptations that have been released in a scandalously growing trend that demonstrates the currently prevailing irrationality in the publishing world, which is hard to explain and still harder to justify.

All these efforts in the realm of publishing are certainly legitimate and, obviously, some are very appropriate and useful, such as Edebé's *El Quixot, Tirant lo Blanc, Platero i jo* and *El Lazarillo... explicats als infants*, supervised by Professor Rosa Navarro Duran with illustrations by Francesc Rovira, and Bromera's adaptations of *Don Quixote* and *Tirant lo Blanc* by Josep Palomero. Jules Verne's anniversary also inspired new publications and adaptations, prominent among them poet Miquel Desclot's adaptation of *Around the World in 80 Days*, illustrated by Javier Andrada in La Galera's Petits Universals collection. However, some publishers specialise in churning out adaptations to celebrate any anniversary at all and view any excuse as a good one for flooding the market with opportunistic bargain books that may or may not help young people become familiar with the commemorated authors and their works.

In a separate category are anniversaries of works by our region's authors that have already become classics, including the fortieth anniversary a short time ago of novels such as Sebastià Sorribas' *El zoo d'en Pitus* and Joaquim Carbó's *La casa sota la sorra*, which inspired newly-designed hardback editions in homage to the authors. This commendable initiative is naturally to be applauded, despite the risk of committing a small injustice or oversight – as with Josep Vallverdú's *Trampa sota les aigües* (1965) – in view of the many works that will now be turning forty.

Petits Universals de La Galera. Però també hi ha qui s'ha especialitzat en anar fent, sistemàticament, adaptacions sobre qualsevol aniversari i sembla que qualsevol excusa hagi de ser bona per omplir el mercat de llibres ocasionals i oportunistes que no sé fins a quin punt ajuden gaire els lectors joves a familiaritzar-se amb les persones homenajades i les seves obres.

Una altra cosa són els aniversaris d'obres d'autors nostrats que ja arriben a ser clàssiques com és el cas de les recents celebracions del quarantè aniversari de les novel·les *El zoo d'en Pitus*, de Sebastià Sorribas i *La casa sota la sorra*, de Joaquim Carbó que han comportat una nova reedició

La Galera, 1965

de les esmentades novel·les, amb tapa dura i en un nou disseny i que ha servit alhora per a homenajar els seus autors. Cal aplaudir, aquí sí, naturalment, la lloable iniciativa, tot i que hi ha el perill de caure en alguna petita injustícia o indelicadesa –com ja ha passat amb la reeditadíssima *Trampa sota les aigües* (1965) de Josep Vallverdú–si no es tenen en compte la multitud d'obres que a partir d'ara aniran complint quaranta anys.

Mai tant com ara s'havien celebrat tants congressos, tantes jornades i salons del llibre, clubs de lectura, presentacions de llibres, campanyes pel foment de la lectura i exposicions a l'entorn del llibre –aprofito per destacar la que duia per títol «Personatge a la vista! Llibres que fan lectors», comissionada per Teresa Duran i que va esdevenir –gairebé durant tot l'any 2005– un homenatge als personatges de la LIJ, un treball excel·lent i probablement no tan valorat com caldria–. Tot plegat són només alguns exemples de la multitud d'esforços que certament es fan per apropar el llibre i la lectura a la

ció «Petits Universals» de La Galera. Pero también hay quien se ha especializado en ir haciendo, sistemáticamente, adaptaciones a raíz de cualquier aniversario y parece que cualquier excusa sea válida para llenar el mercado de libros ocasionales y oportunistas que no sé hasta qué punto ayudan mucho a los lectores jóvenes a familiarizarse con las personas homenajeadas y sus obras.

Otra cosa son los aniversarios de obras de autores de nuestra tierra que ya llegan a ser clásicas como es el caso de las recientes celebraciones del cuarenta aniversario de las novelas *El zoo d'en Pitus*, de Sebastià Sorribas y *La casa sota la sorra*, de Joaquim Carbó que han supuesto una nueva reedición de dichas novelas, con tapa dura y en un nuevo diseño y que ha servido al mismo tiempo para homenajear a sus autores. Cabe aplaudir, aquí sí, naturalmente, la encomiable iniciativa, aunque existe el peligro de caer en alguna pequeña injusticia o indelicadeza –como ya ha pasado con la reeditadísima *Trampa sota les aigües* (1965) de Josep Vallverdú– si no se tienen en cuenta la multitud de obras que a partir de ahora irán cumpliendo cuarenta años.

Nunca antes se habían celebrado tantos congresos, tantas jornadas y salones del libro, clubs de lectura, presentaciones de libros, campañas para el fomento de la lectura y exposiciones en torno al libro –aprovecho para destacar la que llevaba por título «Personaje a la vista! Libros que hacen lectores», comisionada por Teresa Duran y que pasó a ser –durante casi todo el año 2005– un homenaje a los personajes de la LIJ, un trabajo excelente y probablemente no tan valorado como debería–. Todos éstos son tan sólo algunos ejemplos de la multitud de esfuerzos que ciertamente se llevan a cabo para acercar el libro y la lectura a la gente joven. Nunca antes se habían dedicado tantas energías a este noble objetivo, pero nunca antes nos habíamos preguntado si toda esta energía es suficiente para lograr una sociedad felizmente lectora.

El difícil equilibrio entre los veteranos y los más noveles

La actual literatura para jóvenes es producto y resultado –no lo olvidemos– de una larga evolución que se puso en marcha en 1960 con *El venedor de peixos* de Josep Vallverdú y algunos autores que le siguieron con una fuerza de voluntad imponente y una desinteresada fidelidad a los lectores, algo que hoy –en esta acelerada carrera– creo que es más difícil encontrar. La mayoría de aquellos escritores (Vallverdú, Carbó, Sorribas, Teixidor...) ya han pasado a ser unos clásicos –nuestros clásicos no siempre lo bastante reconocidos– que siguen escribiendo, si bien ahora al lado de nuevas generaciones, entre las que se cuentan muchos que fueron sus lectores y que campan a sus anchas publicando en abundancia y variedad.

Al lado, pues, de las obras de los vetera-

There have never been so many congresses, workshops, book salons, reading clubs, book presentations, reading campaigns and book exhibitions before, including a particularly interesting exhibition entitled "Personatge a la vista! Llibres que fan lectors", curated by Teresa Duran, an excellent and possibly underestimated tribute to characters in children's and young people's literature that was on view for almost all of 2005. The above are only a few examples of the many well-conceived endeavours to get young people involved with books and reading. Never before have so many efforts been devoted to this noble cause, yet never before have we wondered whether they are enough to achieve a happily reading society.

The difficult balance between veterans and newer writers

Contemporary literature for young people is the product and result of a long evolution that began in 1960 with Josep Vallverdú's *El venedor de peixos* and works by several other writers who followed him and their implacable will and disinterested loyalty to readers, something much harder to find in today's fast-paced race. Most of these writers (Vallverdú, Carbó, Sorribas, Teixidor and others) have already become classics – our not always sufficiently recognised classics – and are still writing, although now they do so by the side of a new generation that includes many of their readers, who move at ease publishing in abundance and variety. Thus, alongside works by still active veterans, such as Pep Albanell's *La música perduda* on the absurdity of war (Alfaguara/Grup Promotor); *El fill del passat* by Mercè Company (Planeta), who returns to the fore with an interesting and enigmatic narration; Josep Vallverdú's *La presó de Lleida*, a version of a charming and legendary love story (Pagès Editors); and short stories by Joaquim Carbó, Oriol Vergés and Emili Teixidor, we find some very surprising and attractive material among newer, particularly well-edited and well-conceived works with richly detailed illustrations, such as Raimon Portell's *Vull una corona!* (La Galera), illustrated by Ignasi Blanch (winner of the Crítica Serra d'Or Prize), Josep M. Jové's *L'home del sac* (La Galera/Circulo de Lectores), illustrated by Tha (winner of the Hospital Sant Joan de Déu Prize) and Joan de Déu Prats' story entitled *3 contes de Nadal* (P.A.M.). New and not-so-new authors have taken an interest in novel proposals, such as Enric Gomà's *El cagarro Asgrunal*, illustrated by Teresa Martí and published by Cruilla, which crosses new frontiers in the eschatological subjects so popular with young readers, and Pere Martí i Bertran's sensitive, tasteful story *L'avi ocellaire*. Sparkling jewels such as Ramon Besora's *Contes del bosc i altres històries* from Edebé or novels for mature readers

gent jove. Mai tant com ara s'havien dedicat tantes energies a aquest noble objectiu, però mai tant com ara ens havíem preguntat si tota aquesta energia és suficient per aconseguir una societat feliçment lectora.

El difícil equilibri entre els veterans i els més novells

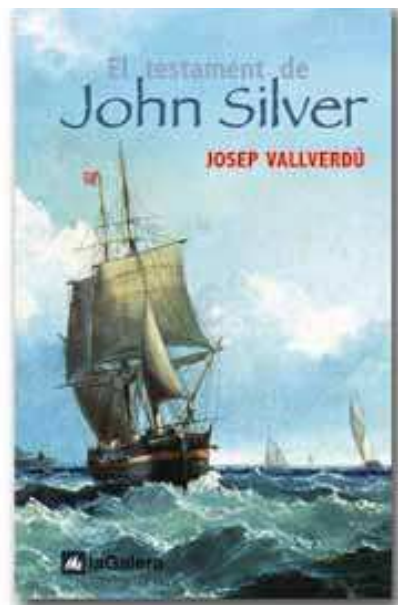
L'actual literatura per a joves és producte i resultat –no ho oblidem– d'una llarga evolució que va engagar l'any 1960 amb *El venedor de peixos* de Josep Vallverdú i uns quants autors que el van seguir amb una força de voluntat imponent i una desinteressada fidelitat als lectors, cosa que avui –en aquesta accelerada cursa– crec que és més difícil de trobar. La majoria d'aquells escriptors (Vallverdú, Carbó, Sorribes, Teixidor...) ja han esdevingut uns clàssics –els nostres clàssics no sempre prou reconeguts– que continuen escrivint, ara però, al costat de noves generacions molts dels quals foren lectors seus i *campen* al seu aire publicant molt i de tot.

Al costat, doncs, de les obres dels veterans que continuen publicant, com ara *La música perduda* (Alfaguara/Grup Promotor) de Pep Albanell sobre la absurditat de les guerres; *El fill del passat* (Planeta) de Mercè Company, que torna a la palestra amb una interessant i enigmàtica narració; *La presó de Lleida* (Pagès Editors) de Josep Vallverdú sobre aquesta llegendària i bonica història d'amor o diverses narracions breus de Joaquim Carbó, d'Oriol Vergés o d'Emili Teixidor, hi trobem, entre els més novells, algunes sorpreses molt atractives pel que fa als continguts que, juntament amb il·lustracions també molt riques en detalls, conformen volums formalment molt correctes i sobretot ben editats, com ara *Vull una corona!* (La Galera), de Raimon Portell, amb il·lustracions d'Ignasi Blanch (premi Crítica Serra d'Or) o *L'home del sac* (La Galera/Cercle de Lectors) de Josep M. Jové amb dibuixos d'en Tha, obra guanyadora del Premi Hospital Sant Joan de Déu, o el conte de Joan de Déu Prats titulat *3 contes de Nadal* (P.A.M.). Autors novells o no tant però que aposten per noves propostes com ara *El cagarro Asgrúnal* d'Enric Gomà i dibuixos de Teresa Martí a Cruïlla, que trenca motlles a favor de temes escatològics que tant agraden als lectors joves, o el conte de Pere Martí i Bertran, *L'avi ocellaire*, escrit amb sensibilitat i bon gust. Alguna joia més que destacable com ara *Contes del bosc i altres històries* de Ramon Besora a Edebé... o bé, per a lectors ja més madurs, algunes novel·les que assagen nous camins amb un plantejament força rigorós com ara *A la muntanya de les ametistes*, d'Anna Tortajada (Barcanova) amb il·lustracions de Rebecca Luciani o *Pedra foguera*, de Carme Roca, també a Barcanova, o una de les últimes incorporacions a la narrativa juvenil que ha aconseguit guanyar-se l'atenció de

nos que continuen publicando, como *La música perduda* (Alfaguara/Grup Promotor) de Pep Albanell sobre la absurdidad de las guerras; *El fill del passat* (Planeta) de Mercè Company, que vuelve a la palestra con una interesante y enigmática narración; *La presó de Lleida* (Pagès Editors) de Josep Vallverdú sobre esta legendaria y bonita historia de amor, o varias narraciones breves de Joaquim Carbó, de Oriol Vergés o de Emili Teixidor, encontramos, entre los más noveles, algunas sorpresas muy atractivas por lo que respecta a los contenidos que, junto a ilustraciones también muy ricas en detalles, conforman volúmenes formalmente muy correctos y sobre todo bien editados, como es el caso de *Vull una corona!* (La Galera), de Raimon Portell, con ilustraciones de Ignasi Blanch (premio Crítica Serra d'Or) o *L'home del sac* (La Galera/Circulo de Lectores) de Josep M. Jové con dibujos de Tha, obra ganadora del Premio Hospital Sant Joan de Déu, o el cuento de Joan de Déu Prats titulado *3 contes de Nadal* (P.A.M.). Autores noveles o no tanto pero que apuestan por nuevas propuestas como *El cagarro Asgrúnal* de Enric Gomà y dibujos de Teresa Martí de la editorial Cruïlla, que rompe moldes a favor de temas escatológicos que tanto gustan a los lectores jóvenes, o el cuento de Pere Martí i Bertran, *L'avi ocellaire*, escrito con sensibilidad y buen gusto. Alguna joia més que destacable como *Contes del bosc i altres històries* de Ramon Besora en Edebé... o bien, para lectores ya más maduros, algunas novelas que ensayan nuevos caminos con un planteamiento muy riguroso como *A la muntanya de les ametistes*, de Anna Tortajada (Barcanova) con ilustraciones de Rebecca Luciani o *Pedra foguera*, de Carme Roca, también en Barcanova, o una de las últimas incorporaciones a la narrativa juvenil que ha conseguido ganarse la atención de la crítica, Lolita Bosch, que con obras como *M* (Cruïlla) y *Negra nit* (Columna) ha irrumpido con fuerza y promete hacer una buena campaña... Todo ello, sin embargo, en un difícil equilibrio en el que los veteranos, que siguen al pie del cañón, ven al mismo tiempo, impertérritos, como son descatalogados un sinfín de libros suyos que fueran obras reeditadísimas durante muchos años. Sin que se haya producido un traspaso natural de una generación a otra, las dos conviven y *compiten* entre sí en una batalla nada fácil, dada la abundancia de autores, de editoriales, de géneros y de títulos y, evidentemente, la inexorable insuficiencia de lectores.

Unas ganas inmensas de aprovecharlo todo...

Se edita mucho y en exceso y los libreros no soportan tener un título expuesto durante más de una semana. Se edita vertiginosamente y también se desedita de forma alarmante, como acabo de decir. Tenemos, ciertamente, el mercado colapsado de autores. Mientras que en los años setenta del siglo pasado habían sido diez o doce los autores, y podían compartir cómodamente un espacio generoso sin

La Galera

that forge new paths with strictly rigorous expositions such as Anna Tortajada's *A la muntanya de les ametistes*, illustrated by Rebecca Luciani, and Carme Roca's *Pedra foguera*, both from Barcanova, or works by Lolita Bosch, one of the most promising recent additions to young people's literature, who debuted to critical acclaim with works such as *M* (Cruïlla) and *Negra nit* (Columna). However, all of the above balances on a tricky tightrope in which veterans who are still hard at work watch imperturbably while countless books of theirs that had gone into many printings for many years go out of print. The two generations coexist without the torch having passed naturally from one to the next and compete in a far from easy battle, given the slew of authors, publishers, genres and titles and, evidently, the inexorable dearth of readers.

An overwhelming desire to benefit from everything...

So much is published and so immoderately, that booksellers cannot bear to keep a book on display for over a week. Books are coming out at a vertiginous rate and going out of print at an equally alarming rate, as I have just said. Authors have collapsed the market. Whereas in the 1970s, the ten or twelve authors who existed could comfortably share a capacious terrain without bothering each other very much, now there is a vast and vastly productive body of authors. In order to create the *Diccionari d'escriptors de literatura infantil i juvenil en llengua catalana* – a virtual dictionary of writers of children's and young people's literature in Catalan which was presented to the public in November 2006 – the Catalan Council for Children's and Young People's Literature worked with a list of eight hundred writers.

la crítica, Lolita Bosch, que amb obres com *M* (Cruïlla) i *Negra nit* (Columna) ha irromput amb força i promet fer una bona campanya... Tot plegat, però, en un difícil equilibri on els veterans, que continuen al peu del canó, veuen alhora, impertèrrits, com són descatalogats un immens gavadal de llibres seus que foren obres reeditadíssimes durant molts anys. Sense que s'hagi produït un traspàs natural d'una generació a una altra, les dues conviuen i *competeixen* entre si en una batalla no gens fàcil donada l'abundància d'autors, d'editorials, de gèneres i de títols i, és clar, la inexorable insuficiència de lectors.

Unes ganys immenses d'aprofitar-ho tot...

S'edita molt i en excés i els llibreters no suporten tenir un títol més d'una setmana exposat. S'edita vertiginosament i també es desedita de forma alarmant, com acabo de dir. Tenim, certament, el mercat col·lapsat d'autors. Allà on havien estat deu o dotze (als anys setanta del segle passat) i podien compartir còmodament un espai generós sense fer-se nosa els uns als altres, ara conformen un col·lectiu enorme i enormement productiu. Per poder elaborar el *Diccionari d'escriptors de literatura infantil i juvenil en llengua catalana* –un diccionari virtual que es va presentar públicament el novembre del 2006– el Consell Català del Llibre per a Infants i Joves va treballar amb un llistat de vuit-cents escriptors (escriptors i escriptores en llengua catalana, és clar). Molts d'aquests escriptors han publicat un llibre o dos i només uns cent cinquanta superen els quatre títols, però, sigui com sigui, són milers d'obres, difícilment controlables i que fan difícil una anàlisi i una valoració objectiva i rigorosa. Cal afegir-hi l'aparició constant de noves empreses i nous segells editorials –en els últims anys, per exemple, hem vist néixer Bambú, Edicions del Pirata, Lynx– que, alhora, publiquen noves col·leccions, nous gèneres i nous productes omplint les prestatgeries de les llibreries de productes variats que no aguanten gaire temps i són retirats per poder-ne exposar d'altres en una cursa desenfrenada i esbojarrada que no sé si porta enlloc però que desconcerta, si més no, els pacients i soferts lectors.

Molts editors, per poder treure el cap i subsistir en aquesta cursa eixelebrada, es veuen obligats a publicar les coses més inversemblants i imprevistes: es publiquen més que mai els contes amb pestanyes que s'aixequen, desplegable que a vegades no es pleguen, mòbils de totes les formes i models, contes amb CD, llibres acordió, plastificats, de roba... Per a lectors més grans es publiquen llibres que volen destacar per damunt de la resta, amb idees que pretenen ser innovadores i que proven fortuna com *Prohibit als pares* (La Magrana), *Isona i Prlm + trd?* (La Galera) llibres amb èxit, dins del seu públic, crec que més per

estorbarse mutuamente, ahora constituyen un colectivo enorme y enormemente productivo. Para elaborar el *Diccionari d'escriptors de literatura infantil i juvenil en llengua catalana* –un diccionari virtual que se presentó públicament en noviembre de 2006– el Consell Català del Llibre per a Infants i Joves treballà con un listado de ochocientos escritores (escriptors i escriptores en llengua catalana, obviament). Muchos de estos autores han publicado un libro o dos y sólo unos ciento cincuenta superan los cuatro títulos, pero incluso así constituyen miles de obras, difícilmente controlables y que hacen difícil un análisis y una valoración objetiva y rigurosa. Hay que añadir la aparición constante de nuevas empresas y nuevos sellos editoriales –en los últimos años, por ejemplo, hemos visto nacer Bambú, Edicions del Pirata, Lynx– que, al mismo tiempo, publican nuevas colecciones, nuevos géneros y nuevos productos llenando las estanterías de las librerías de productos variados que no aguantan mucho tiempo y son retirados para poder exponer otros en una carrera desenfrenada y alocada que no sé si lleva a ningún lado pero que desconcierta, cuando menos, a los pacientes y sufridos lectores.

Muchos editores, para mantenerse a flote y sobrevivir en esta carrera desquiciada, se ven obligados a publicar las cosas más inverosímiles e imprevisibles: se publican más que nunca los cuentos con pestañas que se levantan, desplegable que a veces no se pliegan, móviles de todas las formas y modelos, cuentos con CD, libros acordeón, plastificados, de tela... Para lectores más crecidos se publican libros que quieren destacar por encima del resto, con ideas que pretenden ser innovadoras y que prueban fortuna como *Prohibit als pares* (La Granada), *Isona y Prlm + trd?* (La Galera) libros con éxito, dentro de su público, creo que más por las novedades que incorporan, que no precisamente por sus calidades literarias.

Se multiplican las temáticas, y se aprovecha más que nunca cualquier ocasión para presentar a los lectores más pequeños todo tipo de manuales de uso para satisfacer, presentar y describir las actividades más cotidianas, desde cómo cepillarse los dientes, ir a la escuela, hacer pipí... pasando progresivamente por toda una ristra de valores y actitudes, que van desde los más inocentes hasta la crudeza de temas como la violencia doméstica, las parejas lesbianas, las adopciones, los okupas... Es la utilización descarada –y descarnada, en ocasiones– de los cuentos y de la literatura como instrumento o pretexto para transmitir todo tipo de mensajes, pautas educativas, consejos, manuales de uso... que aturden más de lo que divierten y agobian más de lo que distraen; mensajes, que si bien pueden ser muy legítimos, a veces velan la función más lúdica de cualquier historia y su principal objetivo.

Libros de cocina, de setas, historias sobre

Many of these authors had only published one or two books and around one hundred and fifty of them had penned more than four titles, but even so, this meant thousands of works, which hindered an objective and rigorous analysis and assessment. Joining them is the constant birth of new publishing houses and companies, e.g., Bambú, Edicions del Pirata and Lynx in recent years, which are all releasing new collections, genres and products that crowd bookshop display cases with a wide array of products that are withdrawn not long afterwards so that others can be displayed instead in a wild, deranged race that may or may not have a finish line – a race that is disconcerting patient, long-suffering readers, at the least.

To stay afloat and survive this demented race, many publishers are forced to publish outlandish, unpredictable items: an avalanche of stories with flaps to be lifted, fold-outs that cannot be folded back again, all kinds of mobiles, stories with CDs, accordion books, plasticized books, books made out of fabric and so forth. Books for older readers are published that take a shot at standing out from the pack through supposedly innovative ideas, such as *Prohibit als pares* (La Granada), *Isona and Prlm + trd?* (La Galera), more successful with their public for the new features they incorporate than for their literary merits.

The number of themes is mushrooming and any occasion serves to bombard the youngest readers with all types of instruction manuals that describe the most ordinary activities such as brushing teeth, going to school and going to the lavatory and move on to address a whole array of values and attitudes that range from most innocent to the rawest of subjects, including domestic violence, lesbian couples, adoption and squatters. At times, this is a shameless and corroded use of stories and literature as instruments or pretexts to convey all kinds of messages, educational guidelines, advice and instruction... a use that flabbergasts more than it amuses and overwhelms more than it entertains with messages that, despite their legitimacy, sometimes mask a story's most playful aspects and main objective.

Books on cooking, wild mushrooms, football stars, precarious job contracts (Rafael Vallbona's *Contracte basura* from Columna) and bullying (Marcy Rudo's *La nena nova* from Bambú). Books for effervescent adolescents, marginalized drug addicts and other depressed, disadvantaged groups are published to inform them of the consequences of their social problems, drug consumption or unfortunate personal or family situation. The result of all this sometimes pseudoliterary output does nothing more than convey such a depressing image of life that even the very victims themselves do not

les novetats que incorporen, que no pas precisament per les seves qualitats literàries.

Es multipliquen les temàtiques, i s'aprofita més que mai qualsevol ocasió per presentar als lectors més petits tot tipus de manuals d'ús per satisfer, presentar i descriure les activitats més quotidianes, des de com rentar-se les dents, anar a l'escola, fer pipí... passant progressivament per tot un reguitzell de valors i actituds, que van des dels més innocents fins a la cruesa de temes com la violència domèstica, les parelles lesbianes, les adopcions, els okupes... És la utilització descarada –i descarnada, en ocasions– dels contes i de la literatura com a instrument o pretext per transmetre tota mena de missatges, pautes educatives, consells, manuals d'ús... que atordeixen més que diverteixen i atabalen més que distreuen; missatges, que si bé poden ser ben legítims, a vegades tapen la funció més lúdica de qualsevol història i el seu principal objectiu.

Llibres de cuina, de bolets, històries sobre els cracs futbolístics i fins i tot sobre els contractes precaris –*Contracte basura* (Columna) de Rafael Vallbona– o sobre el *bullying* –*La nena nova* (Bambú), de Marcy Rudo. Es publiquen llibres per a adolescents efervescents, toxicòmans marginats i altres col·lectius deprimits i desgraciats perquè sàpiguen on els pot dur la seva problemàtica social, el seu consum de drogues o la seva desgraciada situació personal i familiar. Les conseqüències de tota aquesta producció, en alguns casos pseudoliterària, no aconsegueix altra cosa, moltes vegades, que transmetre una imatge tan depriment de la vida que ni les mateixes víctimes retratades no es mereixen un deversall tan gran de profecies inoportunes, certament.

Tot s'aprofita però en canvi es publica poca poesia i gairebé gens de teatre

La poesia ha estat des de sempre la parenta pobra de la literatura per a joves. Però no sols això: la poesia ha estat la parenta pobra de tots plegats i ho continuarà essent fins que tots plegats no fem un pas més en els nostres interessos i gustos literaris. I si la poesia és una parenta pobra de la literatura per a joves, el teatre crec que és la més pobra de totes les parentes. De teatre infantil, se'n parla molt, se n'edita poc, no se'n fa gaire i se'n llegeix encara menys. Teresa Duran es preguntava, ja fa anys, per què un país que ha donat tants bons poetes, té tan poc interès en la poesia infantil.

I encara sort que durant aquests últims anys hi ha hagut alguns petits moviments, ja que alguns escriptors que no tenien per costum de fer-ho, han volgut provar què era això de la poesia per a joves. Així, doncs, als poetes ja habituals com Miquel Desclot o Joana Raspall, per citar els dos més prolífics, hi hem d'afegir escriptors com Josep

los cracs futbolístics e incluso sobre los contratos precarios –*Contracte basura* (Columna) de Rafael Vallbona– o sobre el *bullying* –*La nena nova* (Bambú), de Marcy Rudo–. Se publican libros para adolescentes efervescentes, toxicómanos marginados y otros colectivos deprimidos y desgraciados para que sepan hasta dónde les puede conducir su problemática social, su consumo de drogas o su desdichada situación personal y familiar. Las consecuencias de toda esta producción, en algunos casos pseudoliteraria, no consigue otra cosa, muchas veces, que transmitir una imagen tan deprimente de la vida que ni las propias víctimas retratadas se merecen tal raudal de profecias inoportunas, ciertamente.

Todo se aprovecha pero en cambio se publica poca poesía y casi nada de teatro

La poesía ha sido desde siempre la parente pobre de la literatura para jóvenes. Pero no sólo eso: la poesía ha sido la parente pobre de todos y lo seguirá siendo hasta que todos juntos demos un paso más en nuestros intereses y gustos literarios. Y si la poesía es una parente pobre de la literatura para jóvenes, el teatro creo que es el más pobre de todos los parientes. De teatro infantil, se habla mucho, se edita poco, no se representa demasiado y se lee menos aún. Teresa Duran se preguntaba, ya hace años, por qué un país que ha dado tantos buenos poetas, tiene tan poco interés en la poesía infantil.

Y menos mal que durante estos últimos años ha habido algunos pequeños movimientos, ya que algunos escritores que no tenían por costumbre hacerlo, han querido probar qué era eso de la poesía para jóvenes. Así pues, a los poetas ya habituales como Miquel Desclot o Joana Raspall, por citar los dos más prolíficos, debemos añadir escritores como Josep Maria Sala-Valldaura, Lola Casas, Enric Larreula, Maria Dolors Pellicer, Núria Albó, Josep-Francesc Delgado y Marc Granell, entre otros. Un coro de voces nuevas que hacen pensar que un día, quizás, la poesía dejará de ser un género marginal y marginado de la literatura. Aun así, no puedo abstenerme de dar un tirón de orejas a las editoriales que no apuestan por este género. Exceptuando Cruilla, no existe en estos momentos ninguna editorial en Cataluña que tenga una colección dedicada exclusivamente a la poesía para jóvenes, como tampoco existe un premio mínimamente importante para textos de poesía infantil.

De los habituales Miquel Desclot y Joana Raspall, cabe mencionar su buena salud creativa, sobre todo en el caso de Raspall que, justo a los noventa y tres años sigue escribiendo poesía infantil con la frescura, naturalidad y viveza de siempre. Un ejemplo, los dos, de fidelidad al género, a los lectores y a la literatura.

Volviendo al teatro, Marta Luna se pregunta también los porqués de esta situación de escasez que se vive desde siempre en el

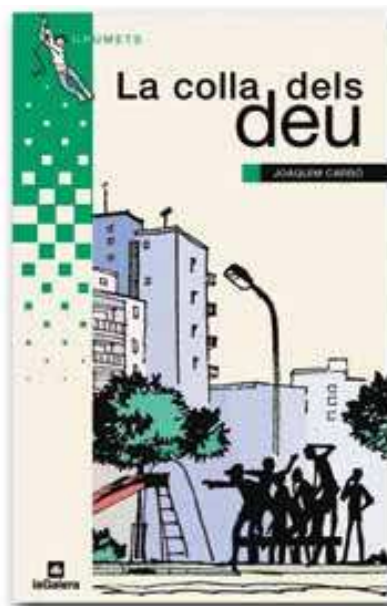
deserve such a torrent of most inopportune prophecies.

Benefiting from everything, while little poetry and almost no theatre is published

Poetry has almost always been the poor relation of literature for young people. But that's not all: this will be true until we all take a step forward together in our own interests and literary tastes. And if poetry is a poor relation in the family of literature for young people, then theatre is the poorest relation of all. Children's theatre is the object of a great deal of discussion, yet not much is published, little is staged and still less is read. Several years ago, Teresa Duran wondered why a country that has given so many fine poets to the world takes so little interest in poetry for children.

Fortunately, some progress has been made in recent years, thanks to a handful of writers unaccustomed to writing poetry for young people who decided to test the waters. Habitual poets such as Miquel Desclot and Joana Raspall, to mention two of the most prolific, have been joined by writers such as Josep Maria Sala-Valldaura, Lola Casas, Enric Larreula, Maria Dolors Pellicer, Núria Albó, Josep-Francesc Delgado and Marc Granell. A chorus of new voices that encourage the hope that, one day, poetry will no longer be a marginal and marginalized literary genre. Even so, there are publishers who deserve a tap on the knuckles for not supporting this genre; right now, no Catalan publishing house except Cruilla offers a collection exclusively made up of poetry for young people, just as there is no minimally important prize for children's poetry.

Miquel Desclot and Joana Raspall, both of whom are examples of longstanding

La Galera

Maria Sala-Valldaura, Lola Casas, Enric Larreula, Maria Dolors Pellicer, Núria Albó, Josep-Francesc Delgado, Marc Granell... entre d'altres. Un reguitzell de veus noves que fan pensar que un dia potser la poesia deixarà de ser un gènere marginal i marginal de la literatura. Tot i així, no em puc estar de fer una estirada d'orelles a les editorials que no aposten per aquest gènere. Exceptuant Cruïlla, no hi ha en aquests moments cap editorial del Principat que tingui una col·lecció dedicada exclusivament a la poesia per a joves, com tampoc no existeix un premi mínimament important per a textos de poesia infantil.

Dels habituals Miquel Desclot i Joana Raspall, cal esmentar la seva bona salut creativa, sobretot en el cas de Raspall que, just als noranta-tres anys continua fent poesia infantil amb la frescor, naturalitat i vigor de sempre. Un exemple, els dos, de fidelitat al gènere, als lectors i a la literatura.

Tornant al teatre, Marta Luna es pregunta també els perquès d'aquesta situació de migradesa que es viu des de sempre en l'art dramàtic per a joves, en un article a la revista *Faristol*² on fa una valoració sobre l'estat de la qüestió, teatralment parlant, i acaba amb un interrogant punyent, mai tan oportú, que ens hauria de fer reflexionar a tots plegats: *No ens estem deixant perdre alguna cosa?* Alguns hi haurien de rumiar una mica més i revisar les seves decisions, sobretot aquells editors que van tenir la possibilitat de mantenir determinades col·leccions dedicades al teatre i les van deixar perdre. Només Bromera, al País Valencià, gaudeix d'una col·lecció de llibres de teatre amb més d'una vintena de títols. És una llàstima que editorials com La Galera i Edebé, que disposaven d'un bon reguitzell d'obres, moltes de les quals preparades per ser representades dins l'escola o dins l'aula, abandonessin un projecte que constituïa una eina excel·lent per a desenvolupar l'art dramàtic en els més joves.

Poques idees noves, poques sorpreses, poques emocions...

Emili Teixidor deia en un article a la premsa que la primera funció d'una història és emocionar el lector i a Jaume Cabré, en una ocasió, vaig llegir-li també la mateixa resposta. Cabré, però, hi afegia que si un llibre no emociona i no està ben escrit, hauria estat millor no haver-lo escrit... Jo hi afegiria, encara: o no haver-lo editat. Molt em temo que davant l'allau de materials de tot ordre, molts escriptors –recordem que en tenim un llistat de més de vuit-cents!– probablement no s'han preguntat mai ni per què escriuen ni per a qui ho fan.

Miquel Rayó en la seva excel·lent ponència¹ al III Congrés de Literatura Infantil i Juvenil Catalana celebrat a València el novembre de 2004, no feia altra cosa que reflexionar i proposar una sèrie

arte dramàtic para jóvenes, en un artículo de la revista *Atril*² donde hace una valoración sobre el estado de la cuestión, teatralmente hablando, y acaba con un interrogante inquietador, nunca tan oportuno, que nos debería hacer reflexionar a todos: *¿No nos estamos dejando perder algo?* Algunos deberían pensárselo un poco más y revisar sus decisiones, sobre todo aquellos editores que tuvieron la posibilidad de mantener determinadas colecciones dedicadas al teatro y las dejaron perder. Sólo Bromera, en el País Valencià, goza de una colección de libros de teatro con más de una veintena de títulos. Es una lástima que editoriales como La Galera y Edebé, que disponían de un buen surtido de obras, muchas de ellas preparadas para ser representadas en la escuela o en el aula, abandonasen un proyecto que constituía una herramienta excelente para desarrollar el arte dramático entre los más jóvenes.

Pocas ideas nuevas, pocas sorpresas, pocas emociones...

Emili Teixidor decía en un artículo de prensa que la primera función de una historia es emocionar al lector, y a Jaume Cabré, en una ocasión, le oí también la misma respuesta. Cabré, sin embargo, añadía que si un libro no emociona y no está bien escrito, habría sido mejor no escribirlo... Yo añadiría, además: o no haberlo editado. Mucho me temo que ante el alud de materiales de todo orden, muchos escritores –recordemos que tenemos un listado de ¡más de ochocientos!– probablemente no se han preguntado nunca ni por qué escriben ni para quién lo hacen.

Miquel Rayó en su excelente ponencia¹ en el III Congreso de Literatura Infantil y Juvenil Catalana celebrado en Valencia en noviembre de 2004, no hacía otra cosa que reflexionar y proponer una serie de interrogantes nada inocentes: «... a los escritores, les pregunto (y me pregunto): ¿hemos escrito alguna vez –he escrito alguna vez– una frase que sea capaz de conquistar así la mente tierna, buscadora, virgen, de un lector que se inicia?» Y algunas líneas más abajo prosigue: «Porque, ¿para qué chavales escribimos?» y acaba diciendo: «... Escribimos para primeros lectores y debemos escribir para impresionarlos profundamente (y quizá no solo para entretenerlos o para entretenernos). Escribimos, tal vez, para pedir que alguien decida pasar parte de su tiempo con nosotros. No podemos, pues, dejarle con la sensación de que ha perdido el tiempo. Yo diría más: debemos desear que el lector quiera pasar más tiempo con nosotros. Sin embargo, no debemos hacer ningún dogma de todo ello. Si lo digo es porque percibo en mi entorno algo que no me gusta...»

Y lo que no gusta a muchos de los que nos dedicamos a observar cómo va eso del libro infantil es la desmesura, el todo vale, la falta de coherencia, muchas veces, entre lo que decimos y lo que escribimos y publicamos, el

La Galera

poets who have stayed faithful to the genre, readers and literature, are in full creative form, especially Raspall, who wrote children's poetry all through the 90s and the following three years in her customarily fresh, lively and natural style.

Returning to the theatre, Marta Luna also wondered about the reason for the traditional dearth of dramatic art for young people in an article that assessed the issue in *Atril* magazine² and concluded with an unsettling and extremely opportune question that should give pause for reflection: *Are we letting something slip away? It would behoove many to reflect on this and review their decisions more carefully, above all, publishers who have had the chance to keep several collections of plays in print and let them lapse. Only Bromera, a publishing house in the Valencian Community, puts out a collection of plays with more than twenty titles. It is a pity that publishers such as Galera and Edebé, which have such a fine assortment of works, many of which could be easily staged in the classroom or at school, have abandoned a project that was an excellent tool for developing the dramatic arts among very young children.*

Few new ideas, few surprises, few emotions...

Writer Emili Teixidor said in a newspaper article that a story's primary function is to move readers and I have also heard the same assertion from Jaume Cabré on one occasion. Cabré added that books that are weakly written and do not move readers are better off not being written. And not being published, I would add. In the face of the avalanche of materials of all kinds, I fear that many writers from that list of over eight

d'interrogants gens innocents: «... als escriptors, els demano (i em demano): hem escrit mai –he escrit mai– una frase que sigui capaça d'enganxar així la ment tendra, buscadora, verge, d'un lector que s'inicia?» I un tros més avall continua: «Perquè, per a quins al·lots escrivim?» i acaba dient: «... Escrivim per a primers lectors i hem d'escrivir per impressionar-los profundament (i potser no només per entretenir-los o per entretenir-nos). Escrivim, per ventura, per sol·licitar que qualcú decidesqui passar part del seu temps amb nosaltres. No podem, doncs, deixar-lo amb la sensació que l'ha perdut, el temps. Jo diria més: hem de voler que el lector vulgui passar més temps amb nosaltres. Però, no n'hem de fer cap dogma, de tot això. Si ho dic és perquè percepció al meu entorn alguna cosa que no m'agrada...»

I allò que no agrada a molts dels que ens dediquem a observar com va això del llibre infantil és la desmesura, el tot s'hi val, la manca de coherència, moltes vegades, entre el que diem i el que escrivim i publiquem, el fer negoci a costa d'oferir productes que no aporten gairebé res de nou, embolcallats d'una simplicitat bastant penosa i fent enormes concessions a la facilitat, ja sigui utilitzant un llenguatge de baix nivell o enviant missatges que pretenen seduir el lector i fer-li veure que ens sabem posar al seu nivell, un nivell de «col·leguisme», que els mateixos lectors jutgen nefast i artificial... En aquest sentit, una de les coses més denunciades avui crec que és l'actitud d'alguns escriptors que escriuen menystenint o *carregant-se* clarament els missatges positius –titllant-los de tendenciosos i manipuladors–, però en canvi ofereixen sense escrúpols tota la sèrie de missatges depriments, negatius i desorientadors que ja he esmentat abans en narracions que són susceptibles d'esdevenir perillosos llibres de consells dissimulats amb l'etiqueta camuflada de llibres d'autoajuda. Alguns novel·listes haurien de saber que la millor manera de no enganyar els lectors adolescents és respectar la seva llibertat d'actuació i no manipular-los amb idees simplistes.

Llástima de les enquestes, que són sempre tan impertinents...

Un estudi sobre els hàbits de lectura dels infants i joves de Catalunya promogut pel Consell Català del Llibre per a Infants i Joves i realitzat l'any 2005, diu coses que –malgrat que no ens vinguin gaire de noves– contradueixen certament amb l'eufòria dels qui diuen que tot va bé i que la situació del llibre per a joves és òptima.

Si mirem què diu l'estudi esmentat observarem que un dels primers resultats a què s'arriba és la forta tendència a la davallada de l'hàbit de la lectura dels infants i joves, que experimenten un fort decreixement en avançar la seva edat. Els joves declaren llegir per obligació i no és, per tant,

hacer negocio a costa de ofrecer productos que no aportan casi nada nuevo, envueltos en una simplicidad bastante penosa y haciendo enormes concesiones a la facilidad, ya sea utilizando un lenguaje de bajo nivel o enviando mensajes que pretenden seducir al lector y hacerle ver que nos sabemos poner a su nivel, un nivel de «coleguismo» que los propios lectores juzgan nefasto y artificial... En este sentido, una de las cosas hoy más denunciadas creo que es la actitud de algunos escritores que escriben menospreciando o cargándose sin ambages los mensajes positivos –tildándolos de tendenciosos y manipuladores–, pero que en cambio ofrecen sin escrúpulos toda la serie de mensajes deprimentes, negativos y desorientadores que ya he mencionado antes en narraciones que son susceptibles de convertirse en peligrosos libros de consejos disimulados con la etiqueta camuflada de libros de autoayuda. Algunos novelistas deberían saber que la mejor forma de no engañar a los lectores adolescentes es respetar su libertad de actuación y no manipularlos con ideas simplistas.

Lástima de las encuestas, que son siempre tan impertinentes...

Un estudio sobre los hábitos de lectura de los niños y jóvenes de Cataluña promovido por el Consell Català del Llibre per a Infants i Joves y realizado en el año 2005, dice cosas que –a pesar de no ser una gran sorpresa– se contradicen ciertamente con la euforia de quienes dicen que todo anda bien y que la situación del libro para jóvenes es óptima.

Si nos fijamos en lo que dice el mencionado estudio, observaremos que uno de los primeros resultados a que se llega es la fuerte tendencia a la baja del hábito de lectura entre los niños y jóvenes, que experimenta un fuerte decrecimiento a medida que avanzan en edad. Los jóvenes declaran leer por obligación y no es, por lo tanto, una opción de ocio preferente... A medida que avanza la escolarización y que se ven libres de la obligación de leer, van dejando de hacerlo.

De las nueve preferencias que se les propuso, la lectura queda en séptimo lugar, es decir, prácticamente a la cola, por detrás y a distancia de la que ocupaba el primer lugar, *salir con amigos*, y por debajo, evidentemente, de otras cinco preferencias: *ir al cine*, *hacer deporte*, *escuchar música*, *chatear* y *ver la televisión*. Asombrosamente, la lectura es preferida por delante de *dormir* o *hacer siesta* y *ordenar la habitación*.

El estudio va más allá y está a disposición de quien desee consultarlo con más detalle. Por ahora, y para las pretensiones de este artículo, baste observar que, en el ámbito de la lectura y de la creación de lectores, algo debe de estar fallando o que, cuando menos, las encuestas son siempre muy impertinentes, especialmente para los optimistas de turno.

No sabremos nunca por qué cuesta tanto hacer lectores. El estudio apunta una causa

hundred have probably never wondered why they write nor for whom they write.

Miquel Rayó's excellent address¹ to the third Congress on Children's and Young People's Literature in Catalan that was held in Valencia in November 2004 merely posed and reflected on a series of not at all innocent questions: "... I ask writers (and myself), 'Have we ever written – have I ever written – a sentence capable of conquering the tender, searching, virgin mind of a reader who is just starting out?'" And he elaborated on that a little later, "Because, which young people are we writing for?", to conclude by saying, "We write for young readers and we must write to impress them deeply (and perhaps not only to entertain them or ourselves). Perhaps we are asking them to decide to spend part of their time with us when we write and so we cannot leave them with the feeling of having wasted it. I would go further: we must want readers to want to spend more time with us, without turning that into dogma. I only say this because I perceive something I dislike in my surroundings."

And what many of us who devote ourselves to keeping an eye on children's literature dislike is the immoderation, the spirit of "anything goes", the frequent lack of coherence between what we say, write and publish, the business done at the cost of offering uninnovative products shrouded in a pathetic simplicity that make enormous concessions to ease by using low-level language or sending seductive messages to readers to show them how we can get down to their level, a matey level that readers themselves consider ominous and artificial. In this sense, one of the most lamentable features of contemporary children's literature is the disdainful attitude of those who unequivocally reject positive messages and label them tendentious and manipulative, while unscrupulously offering the series of depressing, negative and disorienting messages mentioned above in tales at risk of becoming dangerous books of advice camouflaged as self-help books. Some novelists might benefit from understanding that the best way not to deceive adolescent readers is by respecting their freedom of decision and not manipulating them with simplistic ideas.

Pity about the surveys, always so "impertinent"...

A study of the reading habits of Catalan children and young people promoted by the Catalan Council for Children and Young People's Literature in 2005 revealed findings that – although not very surprising – in fact, contradicted the euphoria of those who claim that all is well and that the panorama of young people's literature is in an optimal state of health.

One of the first findings to stand out

una opció de lleure preferent.. A mesura que avancen l'escolarització i a mesura que es veuen lliures de l'obligació de llegir, van deixant de llegir.

De les nou preferències que se'ls va proposar, la lectura queda en setè lloc, és a dir, pràcticament a la cua, al darrera i a distància de la que ocupava el primer lloc, *sortir amb amics*, i per sota, evidentment, de cinc preferències més: *anar al cinema, fer esport, escoltar música, xatejar i veure la televisió*. Sorprenentment, la lectura és més preferida que no pas *dormir o fer migdiada i endreçar l'habitació*.

L'estudi va més enllà i està a disposició de qui el vulgui veure amb més detall. Ara com ara, i per les pretensions d'aquest article, ja en tenim ben bé prou per veure que, en l'àmbit de la lectura i de la creació de lectors, alguna cosa deu fallar o que, si més no, les enquestes són sempre molt impertinents, especialment per als optimistes de torn.

No sabrem mai per què costa tant de fer lectors. L'estudi n'apunta una causa possible: no s'ofereix, ni a través dels mitjans de comunicació ni a l'escola ni a casa, una imatge de la lectura associada als valors de la modernitat i de la joventut. Avui dia regalar un llibre no sols no és un detall gaire habitual, sinó que sorprèn per la seva excentricitat en uns moments en què sembla que *toqui* regalar coses més actuals, més distretes, més sorolloses. Avui regalar un llibre a un nen o nena pot arribar a provocar una certa incomoditat a qui el regala, veient la poca sorpresa i alegria que provoca el regal. Vivim en una societat on el llibre no ocupa un lloc preferent, on els programes sobre llibres als mitjans audiovisuals brillen per la seva absència, on tampoc no és habitual veure llegir els pares, i, per tant, vivim en una societat on es van perdent les opcions i les possibilitats d'aprofitar la lectura d'un llibre per a comentar i debatre amb les persones del propi entorn quines han estat les emocions i sensacions viscudes després d'una lectura i poder així contrastar-les i compartir-les en una conversa amistosa i enriquidora per a tots.

Es d'esperar i desitjar que el plaer de la lectura no es vagi convertint en un petit acte de rebel·lia davant dels tics d'una societat tan moderna i tecnològica que no contempli –o el contempli com un fenomen estrany– l'acte de recloure's i aïllar-se del soroll i les presses, l'acte d'obrir un llibre i endinsar-se en les seves pàgines, en la seva història, en els seus secrets.

Balanç? Quin balanç?

Aquest article havia de servir per revisar l'estat de la qüestió de la literatura infantil i juvenil actual al Principat i pretenia dibuixar una mica la panoràmica general de tot el que es cou en aquest àmbit. No sé si me n'he sortit mínimament perquè és prou difícil

La Galera

posible: no se ofrece, ni a través de los medios de comunicación ni en la escuela ni en casa, una imagen de la lectura asociada a los valores de la modernidad y de la juventud. Hoy en día, regalar un libro no sólo no es un gesto muy habitual, sino que sorprende por su excentricidad en unos momentos en que parece que *toque* regalar cosas más actuales, más distraídas, más ruidosas. Regalar hoy un libro a un niño o niña puede llegar a provocar una cierta incomodidad en quien lo regala, ante la poca sorpresa y alegría que provoca el regalo. Vivimos en una sociedad en la que el libro no ocupa un lugar preferente, donde los programas sobre libros en los medios audiovisuales brillan por su ausencia, donde tampoco es habitual ver leer a los padres, y, por lo tanto, vivimos en una sociedad en la que se van perdiendo las opciones y las posibilidades de aprovechar la lectura de un libro para comentar y debatir con las personas del propio entorno cuáles han sido las emociones y sensaciones vividas tras una lectura y poder así contrastarlas y compartirlas en una conversación amistosa y enriquecedora para todos.

Es de esperar y desear que el placer de la lectura no se vaya convirtiendo en un pequeño acto de rebeldía ante los tics de una sociedad tan moderna y tecnològica que no contemple –o contemple como un fenómeno extraño– el acto de recluirse y aislarse del ruido y las prisas, el acto de abrir un libro y adentrarse en sus páginas, en su historia, en sus secretos.

¿Balance? ¿Qué balance?

Este artículo debía servir para revisar el estado de la cuestión de la literatura infantil y juvenil actual en Cataluña y pretendía esbozar la panoràmica general de cuanto se cuece en

upon a close look at the study is the decline in children's and young people's reading habits, which plummets as they grow older. Young people say they only read when forced to and not as one of their favourite leisure activities. They stop reading as they progress through school and are released from the obligation of reading.

Reading ranked seventh out of the nine favourite leisure activities in the study, i.e., towards the bottom, far behind first place, which was "Going out with friends" and five other choices: "Going to the cinema", "Playing sport", "Listening to music", "Chatting online" and "Watching television". Amazingly, reading was preferred to "Sleeping or having a siesta" and "Tidying one's room".

The study pursues the matter further and is available to anyone interested in more detail, but for the purposes of this article, the above suffices to demonstrate that something must be going wrong in the world of reading and creating readers; at the very least, it demonstrates the eternal "impertinence" of surveys, especially for optimists. We will never know why it is so difficult to shape readers. The study points to one possible cause: neither the mass media nor school nor home offers an image of reading associated with modern, youthful values. Giving a book as a present is not only a rare, but also a surprisingly eccentric gesture these days, when giving more modern, noisy and distracting gifts seems de rigueur. Giving a book to a child may even somewhat disconcert donors nowadays when they see its flat reception. We live in a society in which books have no special place, in which audio-visual programmes on books are characterised by their absence and in which it is uncommon to see parents reading; therefore, we live in a society in which soon it will not be possible to read a book and discuss the emotions and sensations it triggers with the people around one, contrasting and sharing impressions in a friendly conversation that enriches all involved.

We hope and expect that the pleasure of reading will not become a small act of rebellion in a society so modern and technological that the act of going off and isolating oneself from the noise and haste, the act of opening a book and delving into its pages, story and secrets cannot be conceived of or can only be conceived of as an eccentricity.

Balance? What balance?

This article has attempted to review the status of children and young people's literature in Catalonia and roughly sketch the general profile of new developments in the field. I do not know whether it has achieved that even minimally, because of the difficulties involved in making an assessment in such a saturated ambience, such a charged atmosphere with such abundant winds and with

fer una valoració quan l'aire és de desbordament, quan l'atmosfera està tan carregada, quan els vents són tan abundants i quan els fenòmens –de tot tipus– ocupen llocs impertinents –és a dir, no pertinents– que poden distorsionar una visió relaxada i rigorosa de la qüestió...

És probable que mai no haguéssim tingut tant de tot i, per tant, tant de bo i tant de no tan bo, tant de desmesurat, i tant de racional. Títols per donar i per vendre i per satisfer tots els gustos... editorials que prioritzen aquells productes que potser no aporten idees noves però que tenen bons resultats econòmics... pares que deleguen la seva feina de crear lectors davant la complexitat del tema... mestres més que perduts en el devesall de publicacions i que, per tant, els surt més a compte continuar amb el mateix títol de fa trenta anys... editorials que van provant noves fórmules per vendre una mica més però amb unes esperances mínimes i amb l'ai al cor constant... administracions i entitats que van creant projectes, intervencions, campanyes... no sempre racionals i no sempre dirigides a crear lectors...

Avui es fa molt bona literatura per a joves, es fan bons àlbums i moltes accions a favor de la lectura, però cal buscar-ho tot enmig de molta brossa i de molt soroll. A més, atesa la manca d'espais sobre una crítica que orienti i aconselli –vull destacar, això sí, la feina que fan els crítics de *Faristol*, d'*Escola Catalana*, de l'*Avui*... i la seva bona tasca a favor dels lectors, tot i que més que crítica allò que fan, generalment, és ressenyar i donar informació sobre algun títol destacant-ne algun aspecte positiu o fent-ne un comentari global i molt general sobre la qualitat del text o la riquesa de les il·lustracions–, els responsables de l'educació (pares i mestres, sobretot) no ho tenen fàcil per destriar el gra de la palla.

No deixa de ser significatiu que la crònica de la Teresa Blanch a la revista *CLIJ* de l'any passat³ porti per títol: «Catalunya, espai per a la reflexió». Diu Teresa Blanch en el seu article: «Catalunya té poques coses a envejar de la resta d'Europa. Tanmateix arreu s'intueix falta d'originalitat i d'idees atractives i engrescadores i una gran tendència a la imitació.» Per tant, encara que sembli una *boutade*, estem a Europa i qui no es consola és perquè no vol.

NOTES

- 1) Rayó, Miquel: «Dels Xoquins de Xahrzad a la lectura de conjurs i d'encantaments...», dins *La sabateta de vidre*. Perifèric edicions, 2005
- 2) Luna, Marta: «Teatre infantil, l'estat de la qüestió», a *Faristol*, 56 (novembre 2006)
- 3) Blanch, Teresa: «Catalunya: espai per a la reflexió», a *CLIJ*, 197 (octubre 2006)

este ámbito. No sé si lo he logrado mínimamente porque es bastante difícil hacer una valoración cuando el ambiente es de desbordamiento, cuando la atmósfera está tan cargada, cuando los vientos son tan abundantes y cuando los fenómenos –de todo tipo– ocupan lugares impertinentes –es decir, no pertinentes– que pueden distorsionar una visión relajada y rigurosa de la cuestión...

Es probable que nunca hayamos tenido tanto de todo y, por lo tanto, tanto de bueno y tanto de no tan bueno, tanto de desmesurado, y tanto de racional. Títulos para parar un tren y para satisfacer todos los gustos... editoriales que priorizan aquellos productos que quizá no aportan ideas nuevas pero que tienen buenos resultados económicos... padres que delegan su labor de crear lectores ante la complejidad del tema... maestros más que perdidos en el raudal de publicaciones y a los que, por lo tanto, les sale más a cuenta seguir con el mismo título de hace treinta años... editoriales que van probando nuevas fórmulas para vender un poco más, pero con unas esperanzas mínimas y siempre con el alma en un puño... administraciones y entidades que van creando proyectos, intervenciones, campañas... no siempre racionales y no siempre dirigidas a crear lectores...

Hoy se hace muy buena literatura para jóvenes, se hacen buenos álbumes y muchas acciones a favor de la lectura, pero hay que buscarlo todo en medio de mucha basura y de mucho ruido. Además, dada la falta de espacios de una crítica que oriente y aconseje –aunque quiero destacar, eso sí, el buen trabajo de los críticos de *Atril*, *Escola Catalana*, *Avui*... y su gran labor a favor de los lectores, si bien más que crítica, lo que hacen, generalmente, es reseñar y dar información sobre algún título, destacando algún aspecto positivo o haciendo un comentario global y muy general sobre la calidad del texto o la riqueza de las ilustraciones–, los responsables de la educación (padres y maestros, especialmente) no lo tienen fácil para separar el grano de la paja.

No deja de ser significativo que la crónica de Teresa Blanch en la revista *CLIJ* del año pasado³ llevara por título: «Cataluña, espacio para la reflexión». Dice Teresa Blanch en su artículo: «Cataluña tiene pocas cosas a envidiar del resto de Europa. Pero en todas partes se intuye falta de originalidad y de ideas atractivas y estimulantes y una gran tendencia a la imitación.» Por lo tanto, y aunque parezca una *boutade*, estamos en Europa y quien no se consuela es porque no quiere.

NOTAS

- 1) Rayó, Miquel: «Dels Xoquins de Xahrzad a la lectura de conjurs i d'encantaments...», en *La sabateta de vidre*. Perifèric edicions, 2005
- 2) Luna, Marta: «Teatre infantil, l'estat de la qüestió», en *Faristol*, 56 (noviembre 2006)
- 3) Blanch, Teresa: «Catalunya: espai per a la reflexió», en *CLIJ*, 197 (octubre 2006)

all kinds of "im-pertinent", i.e., non-pertinent, phenomena that can distort a relaxed and rigorous view of the matter.

We have probably never had so much and therefore never had so much good and so much not-so-good, so much extreme and so much rational: titles coming out of our ears that pander to every taste, publishers that prioritise products that may not always contribute new ideas but that bring healthy economic results in their wake, parents who surrender the work of creating readers in the face of the subject's overwhelming complexity, teachers more than drowning in the flood of publications who therefore find it more convenient to keep using the same books from thirty years ago, publishers who experiment with new formulas to boost sales, yet with minimal aspirations and always with the wind at their backs and administrations and organisations that create projects, interventions and campaigns which are not always rational and not always focussed on creating readers.

Nowadays, fine children's literature, good comic books and a number of actions to promote reading are being produced, but one must search for them amidst a mountain of rubbish and noise. Furthermore, given the lack of space for the kind of criticism that guides and counsels, those in charge of educating children (especially parents and teachers) are finding it hard to separate the wheat from the chaff – despite the strenuous and laudable efforts by critics in *Atril*, *Escola Catalana* and *Avui* magazines to promote reading, although rather than critiques, they generally review and provide information on books, highlight positive aspects or make very general comments on the quality of the text or the wealth of illustrations.

The title of Teresa Blanch's article last year in *CLIJ* magazine³, "Catalunya, espai per a la reflexió" (Catalonia, a space for reflection) is still apt. She said, "Catalonia has very little to envy the rest of Europe. Yet a ubiquitous lack of originality and attractive and stimulating ideas and a marked inclination towards imitation can be intuited no matter where one is." Therefore, although it may seem whimsical, we are part of Europe and if one is not consoled by that, it is because one chooses not to be.

NOTES

- 1) Rayó, Miquel: "Dels Xoquins de Xahrzad a la lectura de conjurs i d'encantaments...", in *La sabateta de vidre*. Perifèric edicions, 2005
- 2) Luna, Marta: "Teatre infantil, l'estat de la qüestió", in *Faristol*, 56 (November 2006)
- 3) Blanch, Teresa: "Catalunya: espai per a la reflexió", in *CLIJ*, 197 (October 2006)